

straeque ducibus adiuta sint, dictu est ut promptum sic rursus praecopia difficile. Initium autem summum a Diuo Alberto secundo, potentissim
mo Caesare, Boemiae, Vngariae rege in hac nostra tempora Imperium vestrum continua serie demittente, occurrit praeter alia studia
aeque admirari Mathematicam tanta fide cultam nomini Austriaco. Ioannem Gmündensem, Peurbachium, Ioann. Regiomontanum,
Stabium, mathematicos incomparabiles, nec vlli veterum dissimiles, nonne vestri maiores tulerunt Austriae duces, sacratissimi Imperato
res Albertus, Fridericus, Maximilianus? Vt interim Poetas, Oratores, Historicos, Iurisprudentes, Medicosque fideam, quibus profecto
nulla aetas, aut vidit copiosiores, aut mirata est doctiores. Nominarem aliquos, nisi omnes malint, nominarem omnes, nisi complures nolint,
proinde dum hoc praetereo posteritati nunquam tacitura cunctos relinquo. Quis autem enumeret eos quos nunc vos Inuictissimi fratres pro
ducitis huic aeo, indicisque excitatis? quos sane, ingenue dicam, qui referre conabatur, non aliud facturus, quam arenas lstris, aut folia Herculeae
distincturus est, Atqui hac est vna ratio cur Caesaribus potissimum tutoribus gestiam, quia hanc artem non plurius vspiam, neque tutius, neque
perentius cultam videam. Sicut etiam altera quare Austriacis Ducibus, quando mathematicis excellentibus saluberrimam haecenus an
coram hanc extitisse sciam. Nec minus animi mihi addidit Regum Hispaniae beneuolentia longe semper in Matheseos studia propensissima,
quod abunde Alfonso Rex Castellae Clementissimus, Mathematicusque eminentissimus, partim opere ipso comprobauit, partim Alfonso
rex Aragonum, dubius an eruditior, an potentior, in Ioannio Pontano artis mathematicae scientissimo, splendidissime per lulum Massanensem pe
fectum tractato, ostendit. Idem spei fecit Mathias Rex Vngariae Christianissimus (quod nomen nunc alter vestrum induit, sicut et priorum
regum nomina vestrum alter quoque tenet) qui Ioannem de Monte Regio Germanum, mathematicae alterum Hipparchum amplissimis hono
ribus, diuicisque auxit, ita planè, Hispania, Vngaria & Austria (quae omnia vos Augustissimi Caesares estis) sibi similes sunt in alendis, fouen
dis, honestandisque mathematicum interpretibus, Summatim dicam, quam grati fuerint, sintque nunc, harum disciplinarum doctores Austriae
Archiducibus, testis est celeberrima, talis vitorum, parens, Academia Viennae, Ducatus Austriaci metropolis, unde non secus atque ex equo
quodam troiano, aut Amaltheae cornu, omni nationi, omni regioni mathematici sufficient. Ea igitur in arte cum nos quoque videremus, sub
praestitisse, quae ante nos nemo, cupereamus autem hoc pacto mundo prodesse, auscultantes Platoni, non potuimus adduci, ut crederemus il
lud rectius confiteri posse quam Caesaribus tutantibus. Cum enim alteri occasus, alteri ortus pareat, facile vtriusque speramus nos, sub vestra
tutela, plurimum momenti hominibus allaturos. Adhuc cum subinde astronomica in hoc opere tractaremus, occiditque nos, sub vestra
partem assiduo contemplamur, non potuerant non Caesares nobis ob oculos, mentemque versari creberrime. Quod postremum medium fir
mum non mediocrem etiam vestris maiestatis hoc muneris deferendi ansam iam pridem fingenti hoc opus, prestitit. Accedit his quod Co
mitia Augustana me iam olim vestris maiestatis deuouerunt integrè, quibus non solum illud, sed totum me debeti fateor. Nondum enim
exciderunt vestra mihi indigno collata beneficia, pro quantalacunque opella instrumenti scilicet per me vestris maiestatis exhibita, ubi non mo
do enituit vestrum in studia sublimis fauor, verum matheseos singularis amor cognitus est, ita ut omnino quod de Archiducibus Austriae cele
bratur, videlicet quod mathematicos nemo illis admet sincerius, neque honestet largius, verissimum esse ipse comperirem. Quae res me gratum
quoque in praesens, volentem & nolentem, ut dicitur esse compulit. Habetis igitur quo consilio & scripserim & inscripserim hunc librum
Caesares Sanctissimi, proculdubio patrociniis vestris clientelam hanc non grauiam admitturi, Apianique non magis opus hoc, quam vestrum
asserturi. Delibri ordinem non est ut quicquam addam, quando omnia suo loco parent clarissime. De vfu vero & praestantia eiusdem, ver
bo dicam. Quae mathematicorum turbamur vspem in diem, difficultatibus, laboribus tediosis non dicendis, per numeros, calculationes, spe
culationesque &c. in moribus coelestibus, stellarum fixarum locis veris, longitudinibusque planetarum sepe, Solis, Lunaeque eclipsis
bus, breuiter, omnibus primi mobilis commoditatibus inuestigandis, aegerunt, ea tanta facilitate, citra omnem supputationem, & contem
plationem, praesenti volumine traduntur, ut asserere audeam, vix vllibi syderalis scientiae studiosis, aliud quicquam vilius extare. Inter quae
omnia, non vltimum opere precium reor, monstratum a nobis, quo pacto historiarum mendae corrigi debeant, prius a nullo vniquam dictum,
neque animaduertitum, quae res quantum momenti habeat, ille denum videbit, qui quid historiarum ordo in rebus humanis quaeat, perpendet. Quo
in loco etiam alia quaedam recensere non ab re foret, uti aequinoctii euidens cognitio, neque antea a quoque tanta facilitate relat, similiter cometae
obseruationes, nemini ante nos ita certe sincereque proditas, pluraque quae operis processu ostendit, sed tamen ne vltro mea cantare, Sybaritaeque, iuxta
adagium per plateas ferri videar, prudens omitto. Postremo deum Optimum Maximum precor, ut vestras Maiestates orbis humani bina
subsidia, quam diutissime publicis commoditatibus referret.

DE INVICTISSIMIS, CARLO ET
FERDINANDO Fratribus, Orbis Rho
mani Imperatoribus, Epigramma Chri
stophori Strattionis M. D.

Ipse sub affini moderamine gaudet olympus,
Terraque cognato gaudet imperio.
Sydera cum Lucis noctes, fraterna gubernent,
Ortus, Occasus, frater uterque regit.
Ambo Rhomanæ gentis, hunc lassus inumbrat,
Phæbus, cum vigili foridus orbe videt.
Dic igitur coelum potius tellure quid ornet?
Hoc habet, est posthac illa data deos.

EIVSDEM IN AVTOREM.

Inuenit Hipparchus, Ptolemaus illustrat, at illos.
Eiusdem facti singula fama colit.
Nunc Apianus erit modicus! qui praestat vtrumque,
Prima simul nobis & manifesta ferens!
Si meruit graui statuas puer arte Berolus,
Quid ni germanus templa magister habet!

ARGVMENTVM OPERIS PER EVNDEM.

Quos peragant cursus errantia sydera, quosue
Fixa: quibus phaëbe subtrahat ora viis.
Quis sit iniquo figendus terminus anno,
Ut numeret festos litera sacra dies,
Quam variet gratias, quam nec latius sibi constet,
Historicus, Crises tempora quaeque ferant.
Cuncta bipartito sed prima volumine cernes,
Mille quibus species membraque mille fluunt.
Altera pars subdet primo quotus vltus ab orbe,
Sit, veluti caudam a Sole Cometa ferat.
Innumeros fructus Torqueti nobilis inde,
Structuramque, suo quaeque nitore decens.

Omnia

Omniaque tanto spectabis acumine nata,
Quam poteras nullo si prius acta forent,
Adde quod est numeris sine quibus & sine calis,
Quod tenuit prius nosque moratur opus,
Estimer auctori quid lector debeat ergo,
Estimer & prudens hoc bene posteritas.

IN ASTRONOMICVM CAESAREVM P.
Apiani Sebati. Linckius ad lectorem.

Sedula quae frustra quae fuit sepe veritas,
Abdita lingere vatis astra chori.
Quae nec marmarici, perspexit sensus Atlantis,
Sustinuit qui humeris sydera clara suis.
Cuncta suis numeris dimensus quaeque sagacis
Nescit Euclidis calculus ingenii.
Optabat radiis quae & puluere scire notato,
Confundens artis sanguine signa suo.
Quae nec Dædaleæ monumentum circinus artis
Torilibus gyris vel sinuare potest.
Haec cuncta docent, Apianae rara Minervae
Pignora: tum facili (lector amice) modo.

LIBER LOQVITVR.

Quid faciam? vulgi sum memet in ora daturus
Vltro, num tutus malo latere domi!
Posterior certe satius: sed publica cogit
Quem magis vtilitas deprecatur huic quid agas?
Huic ego parendo nil non sum ferre paratus,
Nec fieri mundo fabula nota queror.
Spes tamen est ingenis fructum sydere fausto,
Tectum caelareis non male nominibus
Huius etenim semel acceptus, semel huic probatus,
Iudicium vulgi nil moror instabilis.
Quem penes incerti certi quoque norma vacillat,
Consimili censens aequa & iniqua fide.

APIANVS LECTORI

VM VIDEREMVS, CHARISSIMVS

Lector, plerumque insignia, artemque Astronomicam audis
lima ingenia, hoc nostro aeo passim extare, verum
ad eam capefendam accedentia, illico praecopia numero
rum copia, computi difficultate, speculationisque acu
mine, auerti, immo prorsus in fugam cogi, indeque
adeo aliarum disciplinarum, quantumvis scientissi
mos innumeros, paucissimos huius liberrime artis, vel aliquatenus
peritos reperiri, ex animo non dolet non potuimus. Sed die obse
cro quae nam huius rei causa sit? alia profecto nulla, quam quod pri
ma aetate finitius in Arithmetice instituantur plurimi, sine quibus,
neque Astronomia, neque cetera recte disci possunt. Numeros enim
cognitum, non tantum syderali scientiae seruit, verum sed ingenia ho
minum omni alio studio praeparat, magisque idonea reddit, ut non te
mere Pythagoras cum omnia nouisse dixerit, qui numeros norit.
Hoc inquam cum videremus, tantumque matheseos odium, difficulta
tis nomine, conciliare sibi animaduertimus, cogitare cepimus quo
nam pacto huic naeu remedium inueniretur, auxiliumque illis adhuc
quos Arithmetica quoniam deseruisset, Astronomia saltem non re
pudiaret, ferri queat. Cogitantibus diu tandem, si theoria cele
stis vniuersa, sine numeris & calculis ad instrumenta redigeretur, fieri
posse succurrit. Facies horrida sane, & quae vix animi cogitatio susti
nere valeret primo visa est, nisi tempore sui asperitatem poneret, tractabi
lioreque se se post longum offerret. Nonnulla igitur ad de se adhuc colen
da sepe promitteret, admihi deo duce nos (quamuis nihil quidquam
eiusmodi a quoquam mathematicorum hactenus somnium, necdum
opere tentatum sit) adiuuimus, quomodo Astrorum cursus, erran
tium syderum motus, eclipticum rationes, aliorumque celestium con
templationes, citra calculandi labores vltos inquirere, dicto citius
per instrumenta nemo non nostro auspicio possit. Inter laboran
dum interim nos non semel dehortati, qui sic infantes iter tam
implicatum tam inexpectatum, tam nullis omnino vestigiis, nulli pla
te, nullis pedibus tactum, ingrediti se confidentes auderemus, lano
cum res omni conatu aliquandiu superior appareret, partim rei dif
ficultate territi, partim nouitate attoniti, pedem non semel retulim?
progressuri non tantillum, fatemur, quantumvis nobis occineret in
arduo positam virtutem Hesiodus, laboremque improbum omnia vin
cere Maro, nisi labori summo, fructum longe maximum, tuum se
quicquid sit proxime bonum sciremus repositurum. Quo dum re
speximus, vniuersi oneris facile obliuisci potuimus. Tibi enim na
tum iam olim me docuerat praeter Platonis diuina institutio. Quod
vicissim & tu, dum perpendes meque tibi consuliussere persudabis,
non dubito, quin nostra opera, si qua optime interpretaturus, Reliqua
est quod te ignorare nolum, totius operis structura seu instrumenta
per Caesarum genituras Romanorum CAROLI & FERDI
NANDI illustrata esse, ita tamen ut tempora qualia affert
tur nequaquam ita se habeant, dies enim & anni tantummodo
in his cognosci possunt, quod ad horas & minuta attinet
neutiquam. Haec autem exempla duplici ratione motus
subintuli, partim, quia demonstratione omnino ali
qua opus esse viderem, citra quam inutile quodam
modo erat, nudum instrumentorum vsum propo
nere, partim, quia demonstrationes non alie,
quas perpetuitati remittere digniores oc
curret. In his ergo, si nihil aliud me
morabitur, dies tamen & annus quae
solum aeternae posteritati memoran
dum nemo non videt certus ve
ruseque legetur. Hoc in de
monstrandi opere quan
tum sudauerimus, esti
ma tu, lector candi
de, dum tuo vsui
inuigilauius
indefessi.
Hoc enim quicquid
laboris est, tuo nomine sub
latum putare omni
no debes.
Quod si feceris
ris, coges me olim,
Deo luante, quoddam
de eclipsis, peculiare opus
parere, sicut & tabulas, quas vos
cantrefolutas expeditiori, succinctio
risque via, breui post polliceri venturas tibi, sic, id
est, nostro conatui fauens, poteris. Vale optime.

INDEX
INDEX IN QVO OCVLIS PA
TENT OMNIA QVECVNQVE IN
hoc opere continentur scitu digniora, alphabe
tica serie exposita.

A	Nni ab Adam ad Christum iuxta alfonsum, Eusebium, Albu mazar & Hebreos.	Enunciatio. 1
	Artaxerxis, Aueri dicti, regnum quando fuerit.	Enunciatio. 1
	Aristoteles quando extiterit.	Enunciatio. 1
	Alexandri mors quot annos Christum praecesserit.	Enunciatio. 1
	Aratus poeta & Astronomus quo aeo scripserit.	Enunciatio. 1
	Archimedis geometrae aetas.	Enunciatio. 1
	Abraham Astronomus quando vixerit.	Enunciatio. 1
	Andromachus Cretensis Theoricae inuentor quado floruerit. enu.	Enunciatio. 1
	Agrias astronomus quando stellas considerat.	Enunciatio. 1
	Alcmeon medicus & Astronomus quando floruit.	Enunciatio. 1
	Albategni Mathematici aetas.	Enunciatio. 1
	Azophi Arabis seculum.	Enunciatio. 1
	Auicemae medici tempus.	Enunciatio. 1
	Abrahami Auenre Iudei seculum.	Enunciatio. 1
	Alfonso Rom. & His. regis & astronomi clarissimi aetas.	Enunciatio. 1
	Artes Imprefforiae inuentio, per quem & quando facta.	Enunciatio. 1
	Annus Solaris quid.	Enunciatio. 1
	Annus Bisextilis.	Enunciatio. 1
	Annus intercalaris.	Enunciatio. 1
	Annus civilis quid.	Enunciatio. 1
	Annus Lunaris.	Enunciatio. 1
	Annotum diuersitates variae.	Enunciatio. 1
	Astronomis a meridie in meridiem dies computantur.	Enunciatio. 1
	Astronomorum error per radicem Christi, annos Christum praecedere.	Enunciatio. 1
	Arctis principium verae eclipticae ubi situm sit.	Enunciatio. 1
	Aequinoctii punctum subinde variari in aequatore, iecitque & tempo ra ipsa.	Enunciatio. 1
	Aequinoctium vernale Christi tpe quando cõgit	E. 2
	Aequinoctium vernum quando nostro aeo contingat	E. 2
	Aequinoctii dies quam vmbra describat	Enunciatio. 2
	Aequinoctium tempore vrbis conditae.	Enunciatio. 13
	Aequinoctia quibus temporibus eueniant.	Enunciatio. 39
	Aequinoctia meridiana omnibus adaptare.	Enunciatio. 39
	Abominabilis error quorundam de aequinoctio vernali.	Enun. 2
	Auges planetae ante & post Christi tempora quomodo sciatur.	Enun. 4
	Auges errantium diluui tempore.	Enunciatio. 4
	Auges planetarum Caroli & Ferdinandi Caesares temporibus.	Enun. 4
	Auriga variis nominibus insignis.	Enunciatio. 4
	Aquila celestis forma.	Enunciatio. 4
	Andromedes figura in celo statuta.	Enunciatio. 4
	Austres stellae vti prius cum Sole occidunt quam oriuntur.	Enun. 4
	Atlantides Pleiades unde dicuntur, & quot numero sunt.	Enunciatio. 4
	Asini stellae ubi locatae.	Enunciatio. 4
	Argonauis situatio.	Enunciatio. 4
	Argumentum latitudinis lunaris ut inuenias.	Enunciatio. 18
	Aspectus quid sit & quid per eum intelligendum.	Enunciatio. 19
	Aspectuum numerus quis sit.	Enunciatio. 19
	Aspectus quolibet Lunae cum planetis omnibus quomodo per calcu los assequaris.	Enunciatio. 20
	Aspectus planetae inter se excepta Luna qua ratione deprehendas.	E. 21
	Aspectus planetarum inter se Lunam praeter quomodo per numeros inuenias.	Enunciatio. 21
	Applicare planeta quando dicatur.	Enunciatio. 21
	Argumentum Solis medium quomodo habeatur.	Enunciatio. 25
	Argumentum Lunae medium quo pacto indagetur.	Enunciatio. 25
	Anaxagoras qui cepit de motu Lunae scribere. In exemplo. enu.	Enunciatio. 30
	Athenienses mensium suorum numeros quomodo Lunae aetatibus aptarint.	In exemplo. enun. 30
	Aureus numerus veluti reperiatur.	Enunciatio. 35
	Aurei numeri inuentio.	Enunciatio. 35
	Aurei numeri vsus.	Enunciatio. 35
	Aureus numerus quare sit a posterioribus posthabitus.	Enun. 35
	Aureus numerus Iulii Caesaris tempore.	Enunciatio. 35
	Anni bisextilis inuestigio.	Enunciatio. 37
	Annus Solaris quot diebus constet secundum Iulium Caesarem.	Enu. 37
	Astra diuine virtutis instrumenta ut sint.	Enunciatio. 40
	Astrorum dispositionibus inferna omnia affici.	Enunciatio. 40
	Arealis Meteoroscopii ingressus quid sit.	Enunciatio. 1 ptis secide

A III Bassus